

Szálalás az Őrségben és a Vendvidéken

Jövönk a természetközeli erdőgazdálkodás

Mesics Ferenc, Vas megyei erdészeti szakirányító pályázatot nyújtott be az erdők közjóléti célú védelmét és bővítését szolgáló feladatok ellátásának csekély összegű (de minimis) támogatására szóló pályázatra.

A pályázat célja a hazánkban történelmi múltját tekintve kuriózumként említhető Őrségi és vendvidéki kisparaszti szálaló erdőgazdálkodás, továbbá a nagyüzemi természetközeli erdőgazdálkodás és a Pro Silva-módszerek összehasonlítása és alkalmazásuk bemutatása volt.

A sikeres pályázat eredményeként megvalósult háromnapos tanfolyam szervezésében és lebonyolításában a pályázón kívül számos szakember vett

részt, elsősorban a Szombathelyi Erdészeti Zrt., az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság, a Vas megyei MgSzH Erdészeti Igazgatósága dolgozói közül.

A résztvevőket a kétvölgyi közösségi házban Mesics Ferenc, Nagy Imre (MgSzH) és Doncsecz András (polgármester, Kétvölgy) köszöntötte.

Hován István Iván (MgSzH) a térség vend népcsoportjának részletes történelmét ismertette, majd a kisparaszti szálalás történeti vonatkozásaira utalt. Ezt követően az MgSzH részéről a közelmúlt és a jelen erdőtervezési, hatósági és támogatási gyakorlatát ismertette Nagy Imre igazgató, Balogh Csaba igazgatóhelyettes és Kelemen Géza osztályvezető.

Rendkívül fontos témát járt körbe

Nagy Imre: „Vadgazdálkodási kérdések az átalakító és szálaló üzemmódú erdőkben” című előadása. Leszögezhető, hogy a szálalás nagyobb mértékű alkalmazásának legnagyobb akadályozója a magas nagyvadlétszám lehet.

Végezetül Gyöngyössy Péter (Kerek-erdő Alapítvány): „Történeti szempontok a vendvidéki és az Őrségi erdők értékeléséhez, különös tekintettel a sessionális (erdő-)gazdálkodásra” című előadásában a jelen értékeléshez mutatott be fontos múltbéli tapasztalatokat.

A vendvidéki paraszti szálalás egy érdekes példáját tekintette meg a résztvevő gárda a Kétvölgy 104-es erdőtagban. A területet Balogh Csaba és Hován István Iván mutatta be. A legfontosabb tapasztalatok

Könyvismertetés

**Bartha Dénes-Vidéki Róbert (szerk.):
A Bockerek-erdő
(Nyíregyháza-Sopron 2008. 1-272.
o.) (NYÍRERDŐ, Nyírségi Erdészet
ZRt. kiadása)**

Azt hiszem, nem tévedek, ha azt állítom, a könyv címét adó erdő földrajzi elhelyezkedését kevesen tudják. Nem csoda, mert az ország egyik legtávolibb zugában, a Tisza és a kárpátaljai országhatár között fekvő Bereg megyei térség egyik összefüggő erdejéről van szó.

Vegetációját a hatvanas években a kiváló növényföldrajz tudós – Soó Rezső – örökét elfoglaló Simon Tibor írta meg „Északalföld erdei” c. könyvében, ám ebben a műben a hangsúly a növényvilágon volt, kevés szó esett az erdő élő és élettelen tényezőiről, köztük kialakult kapcsolatokról, állatvilágáról és azokról a néprajzi, természeti értékekről, amelyek kiváló csalogatói az ún. ökoturizmus híveinek.

Páratlan természeti ritkaságok vannak itt, az erdőt körülölelő aprófalvak tölgyfából készült haranglábaikkal, erdélyi templomok fatornyos, fakazettás mennyezetű templomai igazán megélednek a táj és az erdő felfedezését. Jó érzékkel érzett rá erre Kaknics Lajos, a NYÍRERDŐ vezérigazgatója, és hívott meg oktatókat, kutatókat a térség vizsgálatára és eredményeiket tetszetős kö-

tetbe gyűjtve a megjelenést is segítette vállalata pénzeszközeivel. Mindez a jövőbe is látó, gondos gazdára utal, aki tudja, hogy a Nagy-Alföld egy többékevésbé bolygatatlan, ősi állapotában megmaradt részének bemutatását támogatnia kell, hiszen ilyen adottságok már alig maradtak ránk, megőrzésük elsőrendű feladat.

A könyvet Kaknics Lajos bevezetője nyitja, majd a soproni Termőhelyismerettni Tanszék docens-triója (Bidló A.–Heil B.–Kovács G.) mutatja be az élettelen környezet hidrológiai és talajtani viszonyait. Ebből a sorból a klíma sajátos kimaradt, pedig ez is külön fejezetet érdemelt volna. Igaz, a fontosabb adatai megjelennek más fejezetekben.

A vegetáció elemei között gyakorta elhanyagolt moha-, zuzmó- és gombavilága is megjelenik erre szakosodott kutatók (Szűcs P.–Tóth H.–Rimóczi J.) tollából.

Ezt követi a két szerkesztő részletes leírása az erdő- és mocsárvilág növényeiről, fafajairól. Teljesen újszerű a több részre tagoló erdő egyes elemeinek helyi elnevezését feltáró fejezet. Ilyennel eddig Majer Antal bakonyi tisztafás kötetében találkoztunk.

Az állatvilágot csiga-faunára, rovarokra, kételtű és hullókre, madarakra, emlősökre bontott részekben olvashatjuk.

Kellő súllyal kaptak helyet az erde-

zeti vonatkozások és az erdészeti kezelés jövőbeli irányelvei. Ebben már az élő és élettelen természeti tényezők összekapcsolódásáról is olvashatunk, valamint az erdő eredetiségének megőrzésére teendő intézkedésekről is tájékozódhatunk. Erről nehéz lenne rövid összefoglalást adni, ezért a fejezet utolsó bekezdését szó szerint (Szalacsi Árpád) idézem: „Meggyőződésem, hogy a régmúltban alkalmazott helyi erdőgazdálkodási eljárások továbbfejlesztésével és tudatos jövőbeli alkalmazásával menthetjük meg térségi erdeink természeti értékeit, amelyek csak így maradhatnak meg az utókor számára.” Felelősségteljes és követendő szép mondatok. Megvalósításukhoz sok sikert!

Végül egy személyes vélemény. Örömteli feladat ilyen nagyszerű, szép fényképekkel, táblázatos adatközléssel és mutatós megjelenítésben készült tájismertetőket olvasni. Legutóbb Balsay Miklós hansági könyvét mutathattam be, most meg ezt, az ország távolfekvő területéről írott másik művet. Vannak még hasonló, feltáratlan vidékek. (Néhány közülük: barcsi ősbörökás, Ormánság, Duna-Tisza közti Őrjeg stb.) Őszintén kívánom, hogy a már elkészült művek követőre találjanak, és ehhez ne maradjon el a helyi gazdálkodók erkölcsi és anyagi segítsége.

Ajánljuk a könyvet azok kezébe, akik a Nagy-Alföld ősi tájképét meg kívánják ismerni és a vázolt munka felolgozási módját elsajátítani.

Ismertette: **Dr. Szodfridt István**